

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia **27 października 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przeliczył emeryturę wnioskodawczyni E. A. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2.10.2020 r, od dnia 1.10.2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie zasadami określonymi w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, obliczanej zgodnie z **art. 53 ustawy**, przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat od 1975 do 2019, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru **28,36 %**, oraz kwotę bazową 4294,67 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 19 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 6 lat, 6 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła **1393,57 zł** brutto. Emerytura nie może przekraczać 100 % podstawy wymiaru, wobec czego ogranicza się jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru, tj. do kwoty 1217,97 zł.

Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z zasadami określonymi w art. **26 ustawy**, stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (26729,19 zł) oraz kapitału początkowego (216743,69 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz średnie dalsze trwanie życia – 209,20 m-cy. Tak obliczona emerytura wyniosła **1163,83 zł** brutto. Emerytura wnioskodawczyni ustalona jako 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy wyniosła **1174,65 zł**. Emerytura od 1.07.2020 r jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1200 zł, wobec powyższego emeryturę podwyższa się do kwoty 1200 zł. Wskazano, że decyzją ta uchylono decyzję z dnia 25.08.2020 roku, ponieważ podane okresy składkowe były błędne. W decyzji uwzględniono okres sprawowania opieki nad członkiem rodziny w wymiarze 6 lat. Jest to okres nieskładkowy./decyzja k. 28 akt ZUS/.

W dniu 14 grudnia 2020 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie E. A. od powyższej decyzji , która zgłosiła wątpliwości co do przyjmowanych w kolejnych decyzjach okresów składkowych i nieskładkowych, podniosła też, że w okresie 1.06.2011 – 30.06.2020 r podlegała ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu. /odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w decyzji,.

/odpowiedź na odwołanie – k. 9/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. A. urodziła się w dniu 15.12.1954 r

/okoliczność bezsporna/

W dniu 9.07.2020 wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 akt ZUS /

Decyzją z dnia **28 lipca 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał wnioskodawczyni E. A. emeryturę po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9.07.2020 r, od dnia 1.07.2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie zasadami określonymi w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, obliczanej zgodnie z **art. 53 ustawy**, przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat od 1974 do 2006, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru **25,05 %**, oraz kwotę bazową 4294,67 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 11 lat, 1 miesiąc i 25 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 6

dni okresów nieskładkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła **1189,54** zł brutto. Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z zasadami określonymi w art. **26 ustawy**, stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (26729,19 zł) oraz kapitału początkowego (216743,69 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz średnie dalsze trwanie życia – 209,20 m-cy. Tak obliczona emerytura wyniosła **1163,83** zł brutto. Emerytura wnioskodawczyni ustalona jako 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy wyniosła **1146,22** zł. Nie podjęto wypłaty emerytury, ponieważ jej wysokość jest mniej korzystna od emerytury ustalonej na zasadach określonych w art. 26. Wysokość emerytury jest zaliczkowa i może ulec zmianie./decyzja k. 4 akt ZUS/.

Decyzją z dnia **28 lipca 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał emeryturę wnioskodawczyni E. A. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9.07.2020 r, od dnia 1,07,2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określając ją na kwotę 1163,83 zł.

/decyzja – k. 6 akt ZUS/.

Decyzją z dnia **25 sierpnia 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał emeryturę wnioskodawczyni E. A. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9.07.2020 r, od dnia 1,07,2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, obliczanej zgodnie z **art. 53 ustawy**, przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat od 1975 do 2019, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru **28,36 %**, oraz kwotę bazową 4294,67 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 20 lat, 2 miesiące i 25 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła **1354,33** zł brutto. Emerytura nie może przekraczać 100 % podstawy wymiaru, wobec czego ogranicza się jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru, tj. do kwoty 1217,97 zł.

Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z zasadami określonymi w art. **26 ustawy**, stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (26729,19 zł) oraz kapitału początkowego (216743,69 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz średnie dalsze trwanie życia – 209,20 m-cy. Tak obliczona emerytura wyniosła **1163,83** zł brutto. Emerytura wnioskodawczyni ustalona jako 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy wyniosła **1174,65** zł./decyzja k. 12 akt ZUS/.

W dniu 29.09.2020 r wnioskodawczyni złożyła wniosek o przeliczenie emerytury w związku z opieką nad członkami rodziny.

/wniosek – k. 15/

Decyzją z dnia **27 października 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał emeryturę wnioskodawczyni E. A. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9.07.2020 r, od dnia 1,07,2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, obliczanej zgodnie z **art. 53 ustawy**, przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat od 1975 do 2019, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru **28,36 %**, oraz kwotę bazową 4294,67 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 19 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła **1342,41** zł brutto. Emerytura nie może przekraczać 100 % podstawy wymiaru, wobec czego ogranicza się jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru, tj. do kwoty 1217,97 zł.

Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z zasadami określonymi w art. **26 ustawy**, stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (26729,19 zł) oraz kapitału początkowego (216743,69 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz średnie dalsze trwanie życia – 209,20 m-cy. Tak obliczona emerytura wyniosła **1163,83 zł** brutto. Emerytura wnioskodawczynie ustalona jako 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy wyniosła **1174,65 zł**./decyzja k. 25 akt ZUS/.

Zaskarżoną decyzją z dnia **27 października 2020 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przeliczył emeryturę wnioskodawczynie E. A. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2,10.2020 r, od dnia 1,10,2020 r , obliczając jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, obliczanej zgodnie z **art. 53 ustawy**, przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat od 1975 do 2019, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru **28,36 %**, oraz kwotę bazową 4294,67 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 19 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 6 lat, 6 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła **1393,57 zł** brutto. Emerytura nie może przekraczać 100 % podstawy wymiaru, wobec czego ogranicza się jej wysokość do kwoty równej podstawie wymiaru, tj. do kwoty 1217,97 zł.

Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z zasadami określonymi w art. **26 ustawy**, stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (26729,19 zł) oraz kapitału początkowego (216743,69 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz średnie dalsze trwanie życia – 209,20 m-cy. Tak obliczona emerytura wyniosła **1163,83 zł** brutto. Emerytura wnioskodawczynie ustalona jako 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy wyniosła **1174,65 zł**. Emerytura od 1.07.2020 r jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1200 zł, wobec powyższego emeryturę podwyższona się do kwoty 1200 zł. Wskazano, że decyzją tą uchylono decyzję z dnia 25.08.2020 roku, ponieważ podane okresy składkowe były błędne. W decyzji uwzględniono okres sprawowania opieki nad członkiem rodziny w wymiarze 6 lat. Jest to okres nieskładkowy./decyzja k. 28 akt ZUS/.

Do wymiaru emerytury został zaliczony okres opieki – okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne – 1.06.2011 – 30.06.2020 r, w wymiarze 9 lat i 1 miesiąc, a jako okres nieskładkowy – okres opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny - w wymiarze 6 lat – okres 1.01.2004 – 28.12.2005 , 28.06.2006 – 29.06.2010. Przy obliczeniu okresów składkowych przypadających po dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS dla celów podwyższenia emerytury, miesiące, w których składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obliczane od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników uwzględniono w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia. Dotyczyło to okresów:1.06.2000 – 30.06.2000 (0,32), 1.01.2001 – 31.01.2001 (0,98), 1.07.2001 – 31.07.2001 (0,83), 1.09.2001 – 31.12.2001 (0,63), 1.01.2002 – 30.06.2002 (0,63), 1.07.2002 – 31.07.2002 (0,48), 1.12.2005 – 31.12.2005(0,06), 1.01.2006 – 31.05.2006 (0,58), 1.06.2006 – 30.06.2006 (0,55), 1.07.2002 – 31.07.2002 (0,48), 1.12.2005 – 31.12.2005 (0,06), 1.01.2006 – 31.05.2006 (0,58), 1.06.2006 – 30.06.2006 (0,55).

/karta przebiegu zatrudnienia – k. 37, wyliczenie stażu k. 37 - 38/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, ze zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną

przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Na mocy art. 111 ust. 1 możliwe jest ponowne obliczenie wysokości emerytury lub renty od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15 ustawy, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 i 2 ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art.6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust.3)

Z kolei w myśl art.15 ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6 cytowanego artykułu).

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 2a cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por. też

uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku o sygn. III UZP 2/03 opubl. w OSNAPiUS z 2003 roku nr. 14 , poz.338)

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stosownie do art. 25 ust. 1, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, z zastrzeżeniem art. 185.

Z mocy art. 26 ust. 1 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Tablice trwania życia dla wieku ubezpieczonych w dniu przejścia na emeryturę corocznie w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" Prezes Głównego Urzędu Statystycznego /art. 26 ust. 4/.

Z kolei wskazany w art. 26 ust. 1 przepis art. 183 dotyczy nabycia prawa do emerytury przez ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy wiek uprawniający do emerytury osiągnęli w latach 2009-2014, o ile nie pobrali emerytury na podstawie przepisów art. 46 lub 50 oraz nie przystąpili do OFE albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Emerytura obliczana według reguł art. 183 składa się z części ustalonej na mocy art. 53 i art. 26 w określonych w tym przepisie proporcjach.

Stosownie zaś do art. 53 ust. 1 ustawy emerytura wynosi: 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych i po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.

Zgodnie z art. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

1)

składkowe, o których mowa w art. 6;

2)

nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 7 pkt. 7 okresami nieskładkowymi są m.in. okresy przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznanym za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo uznanym za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie sprawowania opieki nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 87 w przypadku gdy emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, łącznie z okresową emeryturą kapitałową, albo emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, jest niższa niż kwota, o której mowa w art. 85 ust. 2 i 3, emeryturę przysługującą z Funduszu, w tym emeryturę ustaloną ze zwiększeniem, o którym mowa w art. 26a, podwyższa się w taki sposób, aby suma tych świadczeń nie była niższa od tej kwoty, o ile ubezpieczony:

1)

mężczyzna - osiągnął wiek emerytalny wynoszący 65 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,

2)

kobieta - osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat,

- z uwzględnieniem ust. 3-7. Przepis art. 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2.

Podwyższenie, o którym mowa w ust. 1, podlega refundacji z budżetu państwa.

3.

Przy obliczaniu okresów składkowych przypadających po dniu wejścia w życie ustawy dla celów podwyższenia emerytury w myśl ust. 1 miesiące, w których składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obliczone od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników, uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

4.

Zasady, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeżeli zmniejszenie podstawy wymiaru składek poniżej minimalnego wynagrodzenia nastąpiło na skutek pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków i świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego lub z ubezpieczenia wypadkowego. Zasady tej nie stosuje się również, jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego określonych w przepisach o świadczeniach rodzinnych lub zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, oraz do: pracowników, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, ubezpieczonych odbywających służbę zastępczą, a także pozostających w służbie kandydackiej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej.

Wnioskodawczyni podnosiła, iż odmiennie zostały ujęte okresy składkowe i nieskładkowe w decyzji z sierpnia i października 2020 roku.

Organ rentowy wskazał, że decyzja z sierpnia 2020 roku zawierała błędne naliczenie okresów składkowych, z uwagi na niezastosowanie proporcji, o której mowa w art. 87 ust. 3 cytowanej ustawy, a związane to było z podwyższeniem świadczenia do emerytury minimalnej, a w konsekwencji podwyższeniem świadczenia ubezpieczonej.

Należy przypomnieć, że w orzecznictwie dominuje pogląd, że decyzja rentowa nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej (zob. wyroki SN: z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09, LEX nr 537030; z dnia z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 182/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 419 i z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN 79/00, OSNAPiUS

2002, nr 13, poz. 317 oraz postanowienie SN z dnia 24 marca 2003 r., II UK 393/02, OSNPUSiSP 2004, nr 9, poz. 163), co oznacza, że organ rentowy może podważyć swoją błędną decyzję przyznającą świadczenie "nabyte", pomimo niespełnienia ustawowych warunków powstania uprawnień do emerytury lub renty, a zainteresowany ponownie wystąpić z wnioskiem o to samo świadczenie, którego poprzednio mu odmówiono, jeżeli powołano się na nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji mające wpływ na ustalenie uprawnień ubezpieczeniowych. W wyniku zastosowania instytucji ponownego ustalania prawa do emerytur/rent następuje nadzwyczajna kontynuacja postępowania w tej samej sprawie (zob. wyrok SN z dnia 15 listopada 2000 r., II UKN 41/00, Prok. i Pr. 2001, nr 6, poz. 39 i postanowienie SN z dnia 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321), w którym organ rentowy ma możliwość zniwelowania własnego uchybienia powstałego przy ustalaniu prawa do świadczenia, natomiast zainteresowany uprawniony jest do ubiegania się o świadczenie, którego mu nie przyznano, jeżeli wcześniej nie powołał się na okoliczności uzasadniające powstanie takich uprawnień. W rezultacie uchylane są zarówno korzystne, jak i niekorzystne rozstrzygnięcia dla zainteresowanego, a działania w tym obszarze zmierzają do tego, aby w obrocie prawnym nie pozostawała decyzja, na podstawie której wypłacane jest świadczenie, choć nie istnieje do niego prawo .

Nie można powoływać się na prawo do świadczenia ustalonego błędną decyzją organu rentowego, która po ujawnieniu błędu została zmieniona (konsekwencja braku powagi rzeczy osądzonej decyzji organu rentowego), jeżeli nie zostały spełnione warunki, od których zależy nabycie tego prawa (zob. wyroki SN: z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 228/03, OSNPUSiSP 2004, nr 19, poz. 341 z glosą R. Babińskiej; z dnia 5 maja 2005 r., III UK 242/04, OSNPUSiSP 2006, nr 3-4, poz. 54; z dnia 4 października 2006 r., II UK 30/06, OSNPUSiSP 2007, nr 19-20 poz. 289 i z dnia 4 listopada 2009 r., I UK 141/09, LEX nr 564769). Tym samym nie działa tu zasada ochrony praw nabytych, bowiem nie obejmuje ona praw przyznanych niesłusznie. Uchybienia organu rentowego przy ustalaniu uprawnień do emerytur i rent polegać mogą na pominięciu istotnych dla danej sprawy okoliczności, od których istnienia/nieistnienia zależy stwierdzenie spełnienia/niespełnienia warunków powstania prawa do świadczeń (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 10 lipca 2003 r., III AUa 1512/03, LEX nr 151752) czy też na niewłaściwej wykładni lub zastosowaniu przepisu prawa (zob. uchwałę SN z dnia 26 listopada 1997 r., III ZP 40/97, OSNAPiUS 1998, nr 14, poz. 429 i uzasadnienie wyroku SA w Warszawie z dnia 29 września 2005 r., III AUa 727/05, OSA 2007, z. 11, poz. 20). Konkludując, należy podzielić pogląd, że "ujawnione okoliczności" to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie uprawnień ubezpieczeniowych (tj. przesłanki nabycia prawa do świadczeń) oraz uchybienia normom prawa materialnego lub/ i procesowego wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanego./por. w tym zakresie komentarz do art. 114 pod red. K. Antonów, opubl. W LEX/

Nadto art. 114 stanowi podstawę prawną dla weryfikacji i wzruszalności decyzji organów rentowych, w których zawarto ustalenia pozostające w obiektywnej sprzeczności z ukształtowanym ex lege stanem uprawnień emerytalno-rentowych zainteresowanych (wyroki Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 249/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 152; 22 lutego 2010 r., I UK 247/09, LEX nr 585725; z 9 grudnia 2015 r., I UK 533/14 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321). Sprzeczność ta zachodzi zarówno w przypadku decyzji organu rentowego błędnie przyznających świadczenie (potwierdzających prawo do świadczenia), pomimo że prawo do niego nie powstało, jak i w przypadku decyzji błędnie odmawiających realizacji prawa do świadczenia, przysługującego z mocy prawa ubezpieczonemu. Niezgodność ta może powstać także na skutek popełnionych przez organ rentowy uchybień normom prawa materialnego. Eliminacja tych sprzeczności stanowi uzasadnienie dla ponowienia postępowania zakończonego ostateczną decyzją organu rentowego, której rozstrzygnięcie jest niezgodne z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną ubezpieczonego. W ponawianym postępowaniu organ rentowy dąży do ustalenia, czy popełnione uchybienia (przede wszystkim w zakresie prawa materialnego ale także procesowego) lub przedłożone dowody albo ujawnione fakty mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń, od których zależy potwierdzenie uprawnienia ubezpieczonego do określonego świadczenia.

Prawidłowa wykładnia obowiązującego przepisu, odmienna od przyjmowanej uprzednio, jest nową okolicznością. Ujawniona po uprawomocnieniu się decyzji stanowi podstawę do wznowienia postępowania. Ustalenie w toku postępowania, zapoczątkowanego kolejnym wnioskiem ubezpieczonego o przyznanie prawa do emerytury,

obiektywnej niezgodności wcześniejszej decyzji organu rentowego z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, dotyczącymi przesłanek nabycia prawa objętego wnioskiem, upoważnia organ do wzruszenia decyzji organu rentowego korzystającej z przymiotu ostateczności./por. w tym zakresie wyrok i uzasadnienie SN z dnia 17 sierpnia 2016 . I UK 333/15/

Ubezpieczona złożyła wniosek o przeliczenie emerytury, w konsekwencji została wydana zaskarżona decyzja, w której podwyższono ubezpieczonej emeryturę do poziomu emerytury minimalnej. Jednakże, aby było to możliwe, należało zastosować mechanizm z art. 87 ust. 3 , a więc przeliczenie proporcjonalne posiadanych okresów składkowych, których szczegółowe wyliczenie przedstawił organ rentowy. Konsekwencją było obniżenie ich ilości w stosunku do okresów przyjętych w decyzji z sierpnia 2020 r, ale jednocześnie emerytura została podwyższona do emerytury minimalnej, a świadczenie ubezpieczonej wyższe.

Ustalono także, iż organ rentowy w wysokości świadczenia uwzględnił okres opieki – okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne – 1.06.2011 – 30.06.2020 r, w wymiarze 9 lat i 1 miesiąc – jako okres składkowy, a jako okres nieskładkowy – okres opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny - w wymiarze 6 lat – okres 1.01.2004 – 28.12.2005 , 28.06.2006 – 29.06.2010.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił odwołanie jako niezasadne na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c